

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เล่มที่ ๑๓

บทบรรณาธิการ

คำถาม เจ้าพนักงานตำรวจรับมอบรถไว้ระหว่างตรวจสอบเพื่อพิสูจน์ทางคดีเกี่ยวกับการชำระภาษีประจำปีและการจัดทำประกันภัย นำแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์อื่นมาใส่แทนแผ่นป้ายทะเบียนเดิมแล้วนำออกขับไปตามตลาดเพื่อประโยชน์ส่วนตัว เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๔๗/๒๕๖๔

จำเลยเป็นข้าราชการตำรวจตำแหน่งหัวหน้าด้านตรวจยานพาหนะเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย แม้จำเลยมิได้เป็นผู้จับกุมและตรวจยึดรถของกลางจาก ว. แต่จำเลยในฐานะหัวหน้าด้านซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยงานดังกล่าว ได้รับรายงานเกิดเหตุการณ์กระทำผิดของนาย ว. และรับมอบรถของกลางไว้ระหว่างตรวจสอบเพื่อพิสูจน์ในทางคดีเกี่ยวกับการชำระภาษีประจำปีและการจัดทำประกันภัยตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถยนต์ จำเลยจึงมีหน้าที่ต้องเก็บรักษารถของกลางและต้องรีบนำรถส่งพนักงานสอบสวนโดยด่วน หากนำส่งล่าช้าให้บันทึกเหตุผลในการนำส่งล่าช้าไว้ด้วย และให้พนักงานสอบสวนประกาศหาเจ้าของหรือผู้มีสิทธิเพื่อมารับคืนต่อไป ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีลักษณะ ๑๕ บทที่ ๙ การปฏิบัติเกี่ยวกับรถของกลาง แม้ ว. ร่วมรับรู้และยินยอมให้จำเลยเก็บรักษารถของกลาง จำเลยก็ไม่มีอำนาจที่จะนำรถของกลางไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวได้ การที่จำเลยนำแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์อื่นมาใส่แทนแผ่นป้ายทะเบียนเดิมแล้วนำออกขับไปตามตลาดอันเป็นการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหลายครั้ง จนกระทั่งมีเรื่องร้องเรียนดังกล่าว จำเลยจึงเรียก ว. มาพบแล้วดำเนินคดีเปรียบเทียบปรับ ว. แล้วจึงให้บริษัท จ. ผู้ถือกรรมสิทธิ์มารับรถของกลางคืนไปจากจำเลย รวมระยะเวลาที่จำเลยเก็บรักษารถของกลางเป็นเวลา ๑ ปี ๒ เดือน ๑๖ วัน โดยไม่รีบนำรถของกลางส่งให้พนักงานสอบสวนโดยเร็วตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีข้อ ๓ วรรคสอง การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดทางอาญาฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดตามฟ้องด้วย มิใช่คงเป็นเพียงกระทำผิดระเบียบวินัยตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

คำถาม ลูกหนี้จำนองทรัพย์สินไว้เพื่อประกันหนี้ของตนเองจะทำข้อตกลงต่อท้ายสัญญาจำนองว่าถ้าหากมีการบังคับจำนองแล้วได้เงินน้อยกว่าจำนวนหนี้ที่จะต้องชำระแก่ผู้รับจำนอง ผู้จำนองยินยอมรับใช้เงินจำนวนที่ขาดจนครบ ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๓๑/๒๕๖๖

จำเลยเป็นผู้ทำสัญญากู้เงินไปจากธนาคาร อ. โดยจดทะเบียนจำนองทรัพย์สินของตนเป็นประกันการชำระหนี้และสัญญาจำนองมีข้อตกลงต่อท้ายสัญญาจำนองในข้อ ๘ ว่า ถ้าหากมีการบังคับจำนองแล้วได้เงินน้อยกว่าจำนวนหนี้อันผู้จำนองและหรือลูกหนี้มีหน้าที่ที่ต้องชำระแก่ผู้รับจำนองเป็นจำนวนเท่าใด ผู้จำนองยินยอมรับใช้เงินจำนวนที่ขาดจนครบ อันเป็นการตกลงเป็นประการอื่นนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๓๓ **ซึ่งไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งกรณีนี้มิใช่การจำนองทรัพย์สินเพื่อเป็นประกันหนี้ของบุคคลอื่น อันต้องห้ามมิให้กำหนดให้รับผิดชอบกว่าราคาทรัพย์สินที่จำนองได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๒๗/๑ ธนาคาร อ. กับจำเลยจึงสามารถตกลงตามข้อสัญญาดังกล่าวได้** ดังนั้น โจทก์ซึ่งเป็นผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องตามสัญญากู้เงินและสัญญาจำนองจากธนาคาร อ. จึงเป็นทั้งเจ้าหนี้สามัญผู้มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินทั่วไปของลูกหนี้และเป็นเจ้าหนี้จำนองผู้มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนองก่อนเจ้าหนี้สามัญโดยมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินอื่น ที่ไม่ใช่ทรัพย์สินที่จำนองด้วย

คำถาม เจ้าของรถนำรถยนต์ซึ่งเกิดอุบัติเหตุเข้าซ่อมที่อู่ และมอบสมุดเงินฝากธนาคารพร้อมบัตรเอทีเอ็มให้เจ้าของอู่ไว้ใช้ถอนเงินจากบัญชีไปซื้ออะไหล่และค่าซ่อมแซมรถ โดยผู้รับประกันภัยโอนเงินเข้าบัญชีของเจ้าของรถ ต่อมาอู่ใช้บัตรเอทีเอ็มถอนเงินซื้ออะไหล่และซ่อมแซมรถยนต์ไปบางส่วนแต่ยังซ่อมไม่เสร็จ เจ้าของรถจึงนำรถกลับคืน ดังนี้ การกระทำของเจ้าของอู่เป็นความผิดฐานยักยอกหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๙๐/๒๕๖๕

โจทก์นำรถยนต์ของโจทก์ซึ่งเกิดอุบัติเหตุเข้าซ่อมแซมที่อู่ของจำเลยในราคา ๒๕๐,๐๐๐ บาท โดยโจทก์มอบสมุดเงินฝากธนาคารพร้อมบัตรเอทีเอ็มให้จำเลยไว้ใช้ถอนเงิน

โดยร้อรับเงิน ๒๕๐,๐๐๐ บาท จากผู้รับประกันภัยที่จะโอนให้โจทก์เป็นค่าสินไหมทดแทน และให้ถอนเงินจากบัญชีไปซื้ออะไหล่และค่าซ่อมแซมรถยนต์ ต่อมาผู้รับประกันภัยโอนเงินเข้าบัญชีโจทก์ ๒๕๐,๐๐๐ บาท จากนั้นจำเลยใช้บัตรเครดิตที่เอ็มถอนเงิน โดยจำเลยซื้ออะไหล่และซ่อมแซมรถยนต์ไปบางส่วนแต่ยังซ่อมรถยนต์ไม่เสร็จ จนกระทั่งโจทก์นำรถยนต์ของโจทก์ที่ซ่อมไม่เสร็จกลับคืน สำหรับความผิดฐานทำให้เสียหาย ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์ไม่ได้อุทธรณ์ปัญหาดังกล่าวจึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

คดีคงมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์เพียงว่า จำเลยกระทำความผิดฐานยกยอกทรัพย์หรือไม่ เห็นว่า การที่โจทก์นำรถยนต์ของโจทก์เข้าซ่อมที่อู่ของจำเลย ลักษณะเป็นการทำสัญญาจ้างทำของ โดยให้จำเลยเป็นผู้จัดหาสัมภาระโดยมีค่าจ้างราคา ๒๕๐,๐๐๐ บาท เป็นจำนวนเดียวกับค่าสินไหมทดแทนที่ผู้รับประกันภัยจะจ่ายให้โดยโอนเงินเข้าบัญชีของโจทก์ซึ่งโจทก์มอบบัตรเครดิตให้จำเลยไว้เพื่อใช้ถอนเงินจากบัญชีเป็นค่าซื้ออะไหล่และค่าซ่อมแซมรถยนต์ ซึ่งจำเลยสามารถถอนเงินไปใช้ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากโจทก์ก่อนการซื้ออะไหล่หรือการซ่อมแซมรถยนต์ เสมือนเป็นการชำระค่าจ้างให้แก่จำเลยล่วงหน้า โดยจำเลยจะเป็นผู้ใช้เงินค่าจ้างอย่างไรก็ได้ไม่อยู่ในการควบคุมของโจทก์จึงมิใช่เรื่องส่วนตัวแทนที่จำเลยครอบครองเงินในบัญชีแทนโจทก์ แต่เมื่อจำเลยถอนเงินจากบัญชีเงินฝากไปถือเป็นการชำระค่าจ้างไปในตัว จำเลยจึงต้องซ่อมแซมรถยนต์ให้แก่โจทก์จนเสร็จสิ้น รูปคดีจึงเป็นสัญญาจ้างทำของที่มีวิธีการชำระค่าจ้างโดยให้จำเลยถอนเงินจากบัญชีเงินฝากที่โจทก์มอบให้ เมื่อจำเลยถอนเงินค่าจ้างไปแล้วแต่ยังซ่อมแซมรถยนต์ให้แก่โจทก์ไม่เสร็จสิ้น การกระทำของจำเลยจึงเป็นเรื่องผิดสัญญาจ้างทำของในทางแพ่ง ไม่เป็นการยกยอกทรัพย์ของโจทก์

คำถาม ผู้จัดการมรดกมอบอำนาจให้ผู้รับมอบอำนาจจดทะเบียนขายที่ดินมรดกให้แก่บุคคลอื่นซึ่งซื้อที่ดินโดยสุจริต แล้วเบียดบังเอาเงินที่ขายได้เป็นประโยชน์ของตน ดังนี้ทายาทจะฟ้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนขายที่ดินดังกล่าว ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๙๕/๒๕๖๕

จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายมอบอำนาจให้จำเลยที่ ๒ จดทะเบียนโอนขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ ๓ แล้วเบียดบังเอาเงินที่ขายได้เป็นประโยชน์ของจำเลย

ที่ ๑ และที่ ๒ ถือไม่ได้ว่าเป็นการจัดการมรดกโดยทั่วไปเพื่อแบ่งปันทรัพย์มรดกให้แก่ทายาทตามอำนาจหน้าที่ของผู้จัดการมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๑๙ แต่เป็นการกระทำใด ๆ กับที่ดินพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์มรดกเพื่อประโยชน์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ โดยทุจริต แม้จำเลยที่ ๑ กระทำโดยอาศัยสิทธิการเป็นผู้จัดการมรดกก็ไม่อาจกระทำได้ หากปราศจากความยินยอมของทายาทโดยธรรมผู้มีสิทธิได้รับมรดกของผู้ตาย แม้จำเลยที่ ๓ ชื่อที่ดินพิพาทโดยสุจริต เสียค่าตอบแทนและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จำเลยที่ ๓ ก็ไม่ได้สิทธิครอบครองในที่ดินพิพาทเพราะจำเลยที่ ๓ ชื่อจากจำเลยที่ ๑ ซึ่งขายที่ดินพิพาทแล้วเบียดบังเอาเงินที่ขายได้ไปเป็นประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น อันมิใช่เป็นการทำการอันจำเป็นเพื่อจัดการมรดกโดยทั่วไปตามที่กฎหมายให้อำนาจผู้จัดการมรดกให้กระทำได้ จำเลยที่ ๓ ไม่มีสิทธิดีกว่าจำเลยที่ ๑ ผู้ขาย

โจทก์และเด็กชาย อ. ซึ่งเป็นคู่สมรส และบุตรของผู้ตายที่ยังมีชีวิตและมีสิทธิได้รับมรดกของผู้ตายในฐานะทายาทโดยธรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๒๙ ฟ้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกของผู้ตายและจำเลยที่ ๓ ซึ่งจำเลยที่ ๑ กระทำไปโดยมิชอบด้วยมาตรา ๑๗๑๙ ถือเป็นการใช้สิทธิติดตามเอาคืนซึ่งทรัพย์สินจากผู้ไม่มีสิทธิยึดถือไว้ตามมาตรา ๑๓๓๖ หาใช่เป็นกรณีที่โจทก์และทายาทผู้มีสิทธิได้รับมรดกได้มาซึ่งที่ดินพิพาทโดยทางอื่นนอกจากนิติกรรมไม่อาจอ้างการได้มาซึ่งที่ดินพิพาทที่ยังไม่ได้จดทะเบียนขึ้นต่อผู้จำเลยที่ ๓ ซึ่งชื่อที่ดินพิพาทมาโดยสุจริตและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ตามมาตรา ๑๖๙๙ วรรคสอง ไม่ จึงมีเหตุเพิกถอนการจดทะเบียนที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยที่ ๑ กับจำเลยที่ ๓

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ